

Már minden foglalt

Keskeny Károly már öreg volt. És öreg volt a híd is, amin lépdelt. Öregebb volt, mint huszonöt éve, amikor először erre járt. Még a hajdanvolt Demokrácia Üldözötteinek Szövetsége egyik gyűléséről hazafelé jövet – feltéve, ha jól emlékezett, s volt ilyen nevű szervezet egyáltalán. Vagy lehet, nem is a híd volt öregebb, csak a szeme, mely a hidat nézte. A hidat, melyen látszólag semmi nem változott.

Öregedő szemei most egy ismerős alakot fedeztek fel a korlátnak támaszkodva. A hátáról meg a gallérrjáról ismerte meg. Az illető épp áthajolt, s a hömpölygő vízbe bámult. Az sem volt fiatalabb.

Odalépett hozzá.

– Hát te mit csinálsz itt?

A férfi lassan felemelte a fejét. Kellott pár perc, míg megismerte, ki áll előtte,

– Keskeny ezen kissé meg is sértődött –, s ekkor kezet nyújtott.

– Töprengek – mondta Boros úr. – S közben kereselek valamit.

– Mit?

– Valamit, ami még nem foglalt.

– Még szerencse – szölt Keskeny. – Mert aki a hídon áll, s a vizet bámulja, az általában meg akar halni.

– Meghalni? – kapta fel a fejét Boros úr. – Miért akarna az ember meghalni?

– Bármiért. Általában valami marhaságért. Az emberek mindig valami marhaságért akarnak meghalni. Nőkért, kártyáért. Legjobban dühít, amikor nagy eszmékért akarja valaki eldobni az életét. Mondjuk a hazáért.

– Meghalni a hazáért marhaság?

– Meghalni a hazáért... – morogta Keskeny, majd Boros úr mellé állt, s egy pillanatra ő is belebámult a vízbe.

Alant két fadarab úszott, meg egy szétterült újság.

– Mennyire demagóg, ostoba gondolat is ez. Dühít, amikor egyszerű emberek nagy jelszavakkal dobálóznak. A múltkor is, az egyik napilap tehetségtelen firkásza körbekérdezte a képviselőket, hogy vajon ők meghalnának-e a hazáért?

Az ilyen kérdések feltevőit én ötven botütéssel büntetném. Nyilvánosan! – emelte fel a mutatóujját Keskeny. – Az átlagembernek nem a hazáért kell meghalnia. Az átlagembernek a hazával mint olyannal nem is kell foglalkoznia egyáltalán. Nincs meg hozzá a kellő hatásköre. Tönkretenni sem tudja, nemhogy megmen-teni. Az átlagembernek a családjára és a mellette álló tíz emberre kell vigyáznia és odafigyelnie. A Lajosra, aki maga alatt van, mert meghalt az anyja, a Ferire és Rékára, mert lehet, hogy szakítanak, meg a gyerekére. Nem páncélököllel kell kitartani. Ki az a bolond, aki arra vágyik, hogy ő páncélököllel kitartsa, vagy lóháton rohamozzon a halálba? S közben ordítson hangzatos zagyvaságo-kat? De az olyan ember, aki békeidőben a hazáért meghalni akar és kitartani, az a legkisebb nézetkülönbség miatt árulózza a körülötte állókat, és megtagadja a barátait.

Keskeny hangja köhögésbe fúlt. Elhallgatott, majd kis szünet után suttogva mondta.

– Szóval örülök, hogy te nem. Mit is mondtál, keresel valamit?

– Igen – Bólintott Boros úr. – Keresek. Valamit, ami még nem foglalt.

– Ami még nem foglalt? Kifejtenéd?

Boros úr ellépett a korláttól, s felbámult a budai hegyekre.

– Az élet kincsei oly számosak, de mégsem végtelenek. Mezőn ülni a fűben vagy a kukoricásban, fára mászni, nevetni egy filmen, mondani bizonyos sza-vakat, vagy furán ejteni őket. Ruhadarabok, ételek, színek, egy könyv, utcák, terek, madarak, állatok. És valamennyi kincs köthető egy bizonyos pillanathoz. Köthető valamihez. Pontosabban valakihez.

Abban a kapualjban már mondtad egyszer azt a szót – valakinek. És ráadásul azzal a bizonyos hangsúllyal. Ahhoz a kabáthoz már hordtad valakivel azt a sálát. Azon a néven egyszer már nevezted valakit. Olyan mozdulattal már simogattál kóbor macskát az előtt a furcsa ajtajú pékség előtt, és egyszer valaki látta, és nevetett rajta. Szertartások. Játékok. Rituálék. Mind-mind csináltad már valakivel. S ha nem tartasz ki valaki mellett, és elsodor tőle az élet, aztán később újra megismerkedsz valakivel, valami addigra már foglalt lesz. Valami számodra elveszett. És ahogy telnek az évek, egyre több vész el. Fogynak, egyre csak fogynak a lehetőségek. És te riadtan kapkodsz a maradék után. Ránézel a kékcinkére, a fején oldalt a csíkra, s már nem tudod szeretni valakivel, mert valaki mással egyszer már szeretted. Mert ha mégis megteszed, és ugyanazt ugyanúgy szereted valaki mással is, hát áruló vagy. És te nem lehetsz áruló. Nem árulhatod el. Nem is okvetlen őt, azt a hajdani valakit. Önmagad nem árulhatod el. Azt, hogy valamikor fontos volt neked a kékcinke csíkja. Azt a régi énedet és azt a régi hitet nem árulhatod el. Soha.

Boros úr, az öregedő Boros úr, az örök agglegény, most hátat fordított Keskeny Károlynak, ismét a vízbe bámult, s szinte magának suttogta.

– Mert miféle ember az, aki a kékcinke csíkját s vele önnön egykori hitét elárulja?